

Utviklingsredegjørelse 2015 – del 2

Gjennomgangen av tilbudsstrukturen er hovedtemaet for utviklingsredegjørelsen 2015. Utdanningsdirektoratet har bedt de faglige rådene om å levere denne redegjørelsen i to deler. De faglige rådene leverte delrapport 1 i oktober 2015. De fleste rådene har vurdert samtlige lærefag/yrkeskompetanefag og besvart spørsmålene direktoratet førte opp i bestillingen av del 1. Vi oversender herved bestillingen av delrapport 2 til Faglig råd for naturbruk.

Hva skal delrapport 2 inneholde?

Den andre delrapporten skal leveres innen 15. april 2016. I denne rapporten skal dere vurdere konsekvensene av analysene dere presenterte i del 1 og foreslå endringer i tilbudsstrukturen. I det følgende vil vi presentere våre refleksjoner og oppfølgingsspørsmål til vurderingene dere har gjort i del 1, og vi ber dere ta hensyn til disse i det videre arbeidet.

Vi er i gang med å oppsummere del 1 av utviklingsredegjørelsene for alle råd, og i den forbindelse kan det komme flere oppfølgingsspørsmål eller kommentarer.

Dere vil få tilgang til rapporter fra de yrkesfaglige utvalgene 1. mars 2016, og vi ber dere om å vurdere funn og anbefalinger i disse rapportene som angår fagene i utdanningsprogrammet deres.

Oppfølgingsspørsmål til Faglig råd for naturbruk

Vi vil først gi noen generelle tilbakemeldinger til utviklingsredegjørelsen del 1. Deretter vil vi gi noen spesifikke tilbakemeldinger knyttet til enkelte fag og øvrige problemstillinger dere har omtalt i del 1.

Generelle tilbakemeldinger

Generelt sett syns vi at dere har gjort grundige vurderinger av lærefagene/yrkeskompetanefagene, og at dere har belyst flere viktige og spennende problemstillinger i utviklingsredegjørelsen del 1. I arbeidet med del 2 er det viktig at dere følger opp disse problemstillingene, både internt i rådet og med eksterne altører/ressurspersoner der det er nødvendig eller hensiktsmessig. Vi oppfordrer dere til å gå i dialog med andre faglige råd om felles utfordringer og forslag til løsninger (se nærmere beskrivelse i de spesifikke tilbakemeldingene under).

Innledningsvis skriver dere at det er punkter fra utviklingsredegjørelsen 2013/2014 dere ikke har fått fulgt opp eller funnet løsninger på, og som dere ønsker å komme tilbake til i del 2. Dette gjelder blant annet studieforberedende Vg3 innen naturbruk, fordypning på Vg3, et eventuelt nytt hundefag og naturbasert aktivitet (naturguide). Vi ser fram til å lese deres vurderinger og anbefalinger knyttet til dette! Vi minner om at dere heller ikke har vurdert Vg1 naturbruk i del 1, og ber dere ta opp denne diskusjonen i del 2.

Videre minner vi om at det er viktig at dere argumenterer for de vurderinger dere gjør, og ikke minst de løsningene dere ender opp med å anbefale. Viktige spørsmål dere må stille dere i det videre

arbeidet er derfor: Hva er utfordringen for dette faget¹? Hva kan gjøres for å løse denne utfordringen? Vi kan i hovedsak skille mellom tre muligheter, eller «verktøy», for å løse de utfordringene dere skisserer:

- gjøre endringer i tilbudsstrukturen – eks. opprette et nytt fag, slå sammen to programområder, flytte et fag til et annet utdanningsprogram e.l.
- gjøre endringer i læreplaner
- kommunikasjon og veiledning til sektor – f.eks. om bruk av handlingsrom, læreplanforståelse/lokalt arbeid med læreplaner, samarbeid med regionalt og lokalt arbeidsliv e.l.

I det videre arbeidet med utviklingsredegjørelsen er det viktig at dere for hver utfordring vurderer disse tre mulighetene. Dersom en utfordring best løses med eksempelvis en endring i en læreplan eller en veileder til en læreplan, kan dere nevne dette i redegjørelsen, men hovedtemaet for del 2 av utviklingsredegjørelsen skal være tilbudsstrukturen, og forslag til endringer i denne. Vi forventer at dere leverer et konkret og sammenhengende forslag til tilbudsstruktur innen 15. april 2016.

I utviklingsredegjørelsen del 1 skriver dere at det vil bli et økt kompetansebehov innen flere av deres fageområder i tiden fremover. Vi ber dere om å drøfte om endringer i tilbudsstrukturen kan bidra til å øke rekrutteringen til og gjennomføringen i disse fagområdene.

Vi ber dere også om å vurdere antall lærekontrakter i hvert fag opp mot antall sysselsatte i bransjen, og si noe om hvor stor potensialet er for å øke andelen fagarbeidere i bransjen.

Spesifikke tilbakemeldinger

Akvakulturfaget

Under spørsmål 2c (s 6) skriver dere: «Vi ønsker å vurdere fagets grensegang opp mot andre fagkompetanser som trengs på et anlegg. Vi ønsker også å vurdere ev. konsekvenser av at det er innført sertifisering av fartøy som brukes i næringa, og gjennom dette krav til sertifikat for førere av slike båter». Vi minner om at dere har anledning til å nedsette en arbeidsgruppe for å diskutere dette spørsmålet. Inviter gjerne inn andre ressurspersoner/aktører, deriblant faglige råd, dersom dere tror dette er hensiktsmessig.

Vi minner også om at dere i utviklingsredegjørelsen 2013/2014 skrev at dere ville ta kontakt med sentrale næringsaktører med tanke på fagbrevets status og mulige rekrutteringstiltak.

Fiske og fangst

Under spørsmål 2d (s 9) skriver dere: «FRNA mener at kryssløpet fra Vg1 restaurant- og matfag i dag framstår som lite relevant». Vi oppfordrer dere til å diskutere kryssløpet videre med Faglig råd for restaurant- og matfag (FRRM). Vi ber dere også vurdere om det er andre problemstillinger dere bør diskutere med FRRM, eksempelvis innplassering av sjømatfaget og sjømathandlerfaget.

Videre skriver dere både under spørsmål 3 og 4 at dere ønsker at det nedsettes en læreplangruppe. Vi ber dere vurdere om dere ønsker at en læreplangruppe skal vurdere disse problemstillingene, eller om dere vil nedsette en arbeidsgruppe. Vi minner igjen om at dere kan invitere inn andre ressurspersoner/aktører til en slik arbeidsgruppe, deriblant faglige råd (FRTIP?).

¹ Husk at dere også skal vurdere studieforberedende Vg3 innen naturbruk

Landbruk

Under spørsmål 1a (s 11) skriver dere: «Det må dessuten forventes at personer med yrkeskompetanse/fagbrev vil ha egnet kompetanse til, og til en viss grad sikte mot, å bli selvstendig næringsdrivende entreprenører mv.». Vi ber dere vurdere om denne kompetansen bør ligge på fagarbeidernivå eller på tertiærnivå.

Under spørsmål 2a (s 12), med fet skrift, skriver dere: «Uavhengig av om opplæringen i framtiden skal gis som 3 års opplæring i skole eller en annen opplæringsmodell, mener FRNA at formuleringer i Vg2-læreplanen vedrørende dyr må forandres til produksjonsdyr». I det videre arbeidet ber vi dere vurdere hvilke konsekvenser dette vil få for de som ønsker å gå videre til Vg3 gartnærning. Dere skal i det videre arbeidet også vurdere om dere vil anbefale å opprette et nytt fag – dyrefag/smådyr. Vil utfordringen dere skisserer løses gjennom dette faget, dersom det blir innført?

Vi er kjent med at det har blitt forholdsvis populært å ta agronom som voksen – såkalt «voksenagronom». Under spørsmål 2d skriver dere: «Det kan bli aktuelt med endringer i sammensetningen av læreplanene for å gjøre agronomløpet bedre tilpasset voksne. Dette kan eksempelvis dreie seg om mulighet for inndeling i færre fag, eller fag som bygger på hverandre». Vi ber dere jobbe videre med dette.

Gartnærning

Dere skriver at dere ser at det er spesielle behov for opplæring innenfor salg (salgsgartner), og at dere vil undersøke dette nærmere i det videre arbeidet. Vil vil oppfordre dere til å oversende problemstillingen til Faglig råd for service og samferdsel (FRSS), og/eller diskutere saken nærmere med dem.

Anleggsgartnerfaget

Det er viktig at dere diskuterer faget med Faglig råd for bygg og anleggsteknikk (FRBA). Vi er kjent med at dere allerede er i dialog med rådet, og dette er vi svært positive til.

Statistikken for anleggsgartnerfaget viser at kun 50 % av søkerne ble formidlet til læreplass i 2014. Dere skriver i utviklingsredegjørelsen del 1 at det er vanskelig for lærekandidater å finne læreplasser. Er det lærekandidatene som gjør at kun 50 % av søkerne blir formidlet til læreplass? Eller er det også andre årsaker til at så mange søkere ikke blir formidlet?

Idrettsanleggsgartnerfaget og det potensielt nye faget greenkeeperfaget

Vi oppfordrer dere til å diskutere fagene med FRBA (se kommentar under anleggsgartnerfaget over). Vi oppfordrer dere også til å undersøke hvordan fylkeskommuner og/ eller kommuner jobber med idrettsanleggene sine, og hvilket kompetansebehov de har.

Øvrige problemstillinger

- Innledningsvis i del 1 skriver dere at dere vil komme tilbake til spørsmål knyttet til smådyr og et eventuelt nytt hundefag (s 3). Vi minner om at dere i det videre arbeidet må begrunne ev. endringsforslag (se retningslinjene under).
- Innledningsvis omtaler dere også naturbasert aktivitet (naturguide) (s 3). Vi ber dere være oppmerksomme på tredelingen vi skisserte over (endring tilbudsstruktur, endring læreplan, kommunikasjon og veiledning til sektor). Løses behovet for kompetanse innen naturbasert aktivitet best gjennom en endring i tilbudsstrukturen? Vi minner om at det i PTF er mulig å hente kompetansemål fra andre læreplaner, i dette tilfellet i eks. reiselivs-faget (service og samferdsel).

- Dere nevner også at dere vil følge opp muligheten til fordypning på Vg3 (s 3). Hvilke utfordringer skal denne endringen ev. møte? Vi ber dere igjen om å være bevisste på de tre mulighetene skissert over (endring i tilbudsstruktur, endring læreplan og kommunikasjon og veiledning til sektor).
- I utviklingsredegjørelsen 2013/2014 problematiserte dere landslinjen på Vg2 landbruk og gartnerier med hovedvekt på sportsfiske. Vi ber om at dere også tar vurderinger av dette tilbudet med i dere videre arbeid.

Husk dokumentasjon!

Dere må begrunne og dokumentere alle endringsforslag dere fremmer i utviklingsredegjørelsen. Myndighetene og arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene har tidligere blitt enige om hvilke dokumentasjons- og utredningskrav som skal stilles til dem som ønsker å sende inn endringsforslag. Alle endringsforslag skal så langt det er mulig inneholde:

- problembeskrivelse som omfatter
 - hva problemstillingen består i
 - antall mennesker som er berørt av problemet/problemene
 - refleksjoner rundt årsaker (struktur/prosess)
 - grunnen til at dere ønsker å ta saken videre til myndighetene
- vurdering av alternative løsninger
- analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av endringen dere foreslår
- økonomiske og administrative konsekvenser for statlig og fylkeskommunal forvaltning samt for private (næringsvirksomhet og enkeltpersoner)

En beskrivelse av kravene finner dere i retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, de faglige rådene og Udir.